

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 3 § i elmarknadslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 oktober 2007 en proposition med förslag till lag om ändring av 3 § i elmarknadslagen (RP 116/2007 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Arto Rajala, handels- och industriministeriet
- överinspektör Kari Lavaste, Energimarknadsverket
- forskare Bettina Lemström, VTT
- direktör för elnätsverksamheten Kenneth Hänninen, Finsk Energiindustri rf
- ordförande Jari Ihonen, Finska Vindkraftsföreningen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ändring i elmarknadslagen. Definitionen av småskalig elproduktion ska avgränsas till en elproduktionsanläggning eller en helhet som utgörs av flera elproduktionsan-

läggningar och som har en effekt på högst två megavoltampere.

Lagen avses träda i kraft den 1 februari 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslaget.

Regeringen föreslår att definitionen av småskalig elproduktion omformuleras. Förslaget ska bidra till att underlätta nättillträdet för små kraftverk. En anknytande ändring i elmarknadslagen (624/2007) kommer att träda i kraft den 1 februari 2008. Enligt 14 b § i lagen får den systemansvariga för distributionssystemet inte låta den avgift som tas ut för anslutning av småskalig elproduktion inbegripa kostnader som förädlas

av att elnätet förstärks. Kostnaderna ska ingå i överföringsavgifterna. Med småskalig elproduktion avses enligt 3 § 10 punkten en helhet som utgörs av en eller flera elproduktionsanläggningar och som ansluts till ett elnät med en nominell spänning på högst 20 kilovolt. Definitionen omfattar alltså kraftverk med en effekt på högst 10—20 megawatt.

När riksdagen godkände den ovannämnda ändringen i elmarknadslagen förutsatte den i ett uttalande (RSv 305/2006 rd) att regeringen snabbt vidtar åtgärder genom vilka man kan se

till att anslutningen av småskalig produktion till nätet inte medför risk för oskäligen kostnadsbelastningar för enskilda distributionsnät och deras kunder.

Enligt utredningar som gjorts med anledning av uttalandet kan definitionen i sin nuvarande form leda till ett tryck på att höja de överföringsavgifter som användarna betalar med t.o.m. mer än 10 procent i de minsta distributionsnäten längs kusten. Det kan också uppstå ett tryck på höjda avgifter i större nät. Det är bara de stora regionala näten och näten i de största städerna som blir utsatta för en mindre kostnadsbelastning. Propositionen tar också hänsyn till att omständigheterna förändrats, t.ex. att Europeiska rådet i mars 2007 beslutat höja andelen el från förnybara energikällor till 20 procent av totalkonsumtionen i EU senast 2020. Även om det ännu inte är närmare bestämt med vilken andel som Finland ska bidra till målet kan man med fog anta att det kommer att behövas stora ändringar bl.a. i energistöden för småskalig elproduktion. Därför föreslår regeringen att lättnaden i anslutningsavgiften avgränsas till anläggningar med en effekt på högst 2 megavoltampere, dvs. ca 1,6 megawatt. Den här typens anläggningar står för ungefär en procent av kraftverkskapaciteten i dagsläget.

Utifrån en utredning anser ekonomiutskottet att propositionen beaktar riksdagens uttalande genom att effektivt minska kostnadstrycket på enskilda nät och deras kunder. Samtidigt stödjer den konkurrenskraften hos den allra minsta formen av elproduktion på marknaden. Dessutom lämnar den en lämplig marginal för övergripande energipolitiska lösningar i den närmaste framtiden. Utskottet anser att förslaget är motiverat i dagsläget.

Sakkunniga har emellertid lyft fram att den föreslagna definitionen som bygger på anlägg-

ningens effekt kan få en styrande inverkan på nya kraftverk som byggs. Det kan tänkas att man väljer att bygga en eller flera anläggningar med högst 2 megavoltampere för att få lättnad i anslutningsavgiften fastän det totalekonomiskt sett vore mer motiverat att bygga större enheter. Utskottet lägger stor vikt vid det här och föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om att regeringen noga bör bevaka hur den nya definitionen påverkar nybyggen inom elproduktionen och att erfarenheterna bör beaktas i den kommande lagstiftningen (*Utskottets förslag till uttalande*).

Målet bör vara att kostnaderna för den ökade användningen av förnybar energi inte bara drabbar enskilda aktörer och användare utan fördelas möjligast jämnt mellan alla användare och att energistöden och incentiven banar väg för ny teknologi och totalekonomiskt rationella lösningar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar och

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen noga bevakar hur definitionen av småskalig elproduktion påverkar nybyggen inom elproduktionen och att erfarenheterna beaktas i den kommande lagstiftningen.

Helsingfors den 27 november 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Antti Rantakangas /cent
Hannu Hoskonen /cent
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd
Miapetra Kumpula-Natri /sd

Jouko Laxell /saml
Eero Lehti /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml
Sirpa Paatero /sd
Markku Uusipaavalniemi /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.